

'Zo links zijn we hier bij de taz nou ook weer niet'

Portret van het kleinste Duitse dagblad de taz

Achtergrond - 9 mei 2012 - Auteur: Josta van Bockxmeer

Een keer per jaar, op de verjaardag van Die Tageszeitung (taz), mogen lezers de redactie een dag overnemen. Dit jaar zijn het de lezers-eigenaren die in een coöperatie garant staan voor de financiële toekomst van de krant. De lezers blijken linkser dan de taz-redactie. Josta van Bockxmeer doet verslag.

Aan de witte tafels discussiëren de leden van de taz-coöperatie uitgebreid over de artikelen die ze willen schrijven. De aanwezige redacteurs stellen zich terughoudend op. Alleen als de ideeën even stokken, grijpt hoofdredacteur Ines Pohl in: „Zeg, als jullie te weinig hebben, krijgen jullie minder pagina's.“

De taz wordt dit jaar drieëndertig. Het is het kleinste en meest linkse dagblad onder de gevestigde Duitse kranten. Het brengt thema's onder de aandacht die volgens de redactie in andere kranten tekort komen.

De krant komt voort uit de beweging van 1968, schrijft voormalig literatuurredacteur Jörg Magenau in zijn boek ‚Die taz‘ (2007). In de beginjaren van de links-terroristische Rote Armee Fraktion (RAF) en tegen de achtergrond van het Duitse nazi-verleden wilden de redacteurs artikelen schrijven waarin de jonge, linkse generatie zich kon vinden. De taz berichtte bijvoorbeeld als één van de eerste kranten over de protesten tegen kernenergie.

Links imago

Josta van Bockxmeer liep dit voorjaar stage bij de taz. Ze studeert Duits en filosofie aan de universiteit van Potsdam en woont sinds vier jaar in Berlijn.

Het imago van de taz bij de lezers is linkser dan de interne discussies op de redactie doen vermoeden, aldus persvoorlichter Anja Mierel. “Soms lachen we er een beetje om, zo links zijn we hier ook niet.” Redacteur Sebastian Heiser denkt dat het imago niet zozeer met de politieke mening van de redacteurs te maken heeft, maar meer met de keuze van de thema's. “Er wordt bijvoorbeeld gevraagd wat een bepaalde gebeurtenis voor het milieu betekent en wie ervan profiteert.”

Dat de leden van de taz-Genossenschaft dit jaar de verjaardagskrant mogen maken, is omdat deze coöperatie, die de krant financieel verzekert, haar twintigjarig jubileum viert. In de gloednieuwe, taz-rode lounge legt Mierel, die al jaren bij de taz werkt, uit hoe de coöperatie werkt.

taz-Genossenschaft

De taz-Genossenschaft werd in 1992 opgericht om de krant uit de steeds terugkerende financiële crises te helpen, zegt Mierel. Nieuwe leden leggen geld in en krijgen daarvoor, onafhankelijk van de hoogte van het bedrag, één stem in de coöperatie. Wie uittreedt, krijgt zijn geld zonder rente terug, maar met “politieke rente” zoals voorzitter van de coöperatie Konny Gellenbeck het noemt.

De Genossenschaft is een bijzonder model voor een krant. Naast de socialistisch georiënteerde Junge Welt, die er net mee is begonnen, is de taz de enige krant in Duitsland die op deze manier haar voortbestaan veilig stelt. De coöperatie heeft inmiddels 11.700 leden en het kapitaal is 11 miljoen euro, zegt Gellenbeck. Het geld voor de dagelijkse uitgaven wordt met abonnementen en advertenties verdiend, het kapitaal werkt als een soort verzekering voor slechte tijden of grote investeringen.

Voor de laatste jaren hebben het nut van de Genossenschaft bewezen, vertelt adjunct-hoofredacteur Reiner Metzger. De taz was één van de weinige Duitse bladen die bijna geen last hadden van de financiële crisis die in 2008 begon. De oplage ging juist iets omhoog. “Omdat het een interessante tijd was”, zegt Metzger. Daar staat tegenover dat de omzet in vergelijking met andere kranten laag is en journalisten bij de taz weinig betaald krijgen.

Burgerlijk

Zoals het begrip “politieke rente” al duidelijk maakt, is geld voor de meeste lezers-eigenaren geen reden om lid te worden van de Genossenschaft. De leden lijken het belangrijker te vinden om de krant als politiek project te ondersteunen. Kordula Weiß uit Berlijn, lid sinds de oprichting in 1992, zegt: “Ik wilde dat de taz bestond.”

Terug in de lounge doen de gasten zich te goed aan een luxe lunch. Ze hebben verschillende achtergronden, komen bijvoorbeeld uit de uitgeverswereld, de ontwikkelingssamenwerking of de softwarebranche. Gellenbeck typeert de leden van de coöperatie als “ouder dan vijftig jaar, vrij welvarend, hoog opgeleid en overwegend links.” Mierel zegt: “Zoals Magenau laat zien, was de taz altijd al burgerlijk.”

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/166/zo-links-zijn-we-hier-bij-de-taz-nou-ook-weer-niet>